

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 31

Maribor, sreda 8. februarja 1928

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.400
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Ostavka Vukičevićevega kabineta

NARODNE SKUPŠČINA ODGOVORNA NA NEDOLOČEN ČAS. — DANES SE PRIČNO KONZULTACIJE NA DVORU. — KRATKA KRIZA.

BEOGRAD, 8. februarja. Ministrski predsednik Velja Vukičević je že sinoči po sprejetju davčnega zakona v narodni skupščini oficijelno sporočil v radikalnem poslanskem klubu, da bo v svrhu razčiščenja položaja podal demisijsko celokupnega kabineta, ki je postala po demisijski demokratov že tako neizogibna.

Danes, ob 10.45 dopoldne je svojo obljubo tudi v resnici izpolnil. Odpeljal se je namreč h kralju na dvor in mu takoj izročil demisijsko celokupnega kabineta. Vukičevićeva avdijenca je trajala nad poldrugo uro.

„Pravda“ o krizi

BEOGRAD, 8. februarja. Včerajšnja večerna izdaja »Pravde« zatrjuje, da se je pojavil v radikalni frakciji močan odpor proti Vukičeviću in da je baje nič manj kot 52 radikalnih poslancev za politiko Združene demokracije in za Davidovića. »Pravda« prinaša celo listo novega kabineta, ki bi mu načeloval dr. Ninčić ali dr. Marinković, ostale resore pa bi prevzeli: poljedelstvo Stjepan Radić, notranje zadeve Miša Trifunović, prosveto Milan Grol, agrarno reformo Pavle Radić, zunanje zadeve Svetozar Pribičević (?). Seveda pa je to smatrati samo za verzijo brez vsake podlage.

Splošno se pričakuje, da bo najprej zopet Vukičeviću poverjena naloga, da sestavi koncentracijsko vlado, kar pa se mu ne bo posrečilo. Večine pa ne bi spravil skupaj niti Davidović. Zato bo potem Vukičeviću poverjena sestava koalicijske vlade. Ako v radikalnem poslanskem klubu ne pride do razkola, potem je vsekakor pričakovati, da bo koalicijska vlada takoj sestavljena. Ako pa bi tudi ta kombinacija ne dovedla do rešitve, potem ostanejo kot edini izhod volitve.

Zanimivo je, da se vladni krogi še vedno trudijo, da bi izneverili Stjepana Radića kmečko-demokratski koaliciji in ga pridobili za vstop v vlado in je imel dr. Korošec včeraj zopet razgovor z Radićem.

Zagrebski kulturni škandal

Vse šole brez razsvetljave.

ZAGREB, 8. februarja. Državna prosvetna uprava dolguje zagrebski mestni občini za električni tok in plin že nad dva milijona dinarjev. Ker mestna občina ni mogla priti do denarja potom pogajanj, je te dni šolam kratkomalo ukinila razsvetljavo. Ker pa je to stanje nevzdržno, je prosvetni minister naprosil župana, da naj ukinitve toka prekliče, češ, da bo odpisal na pogajanja v Zagreb posebnega delegata in da je vrh tega pripravljen 300.000 Din plačati takoj, ostali znesek pa v obrokih. Župan Heinzl pa je ta predlog prosvetnega ministra odklonil in zahteval takoj 600.000 Din, ostali znesek pa se mora izplačati do konca februarja. Ker ministrov odposlanec še vedno ni prisel v Zagreb, je zagrebski župan odredil, da ostanejo vse zagrebske šole tudi še vnaprej brez razsvetljave.

Po avdijenci je ministrski predsednik takoj še pismeno obvestil skupščinskega predsednika dr. Ninka Perića o koraku vlade, nakar je skupščinski predsednik takoj prekinil sejo narodne skupščine ter obvestil poslance o demisijski vlade.

Skupščinski predsednik dr. Perić je vsled demisijske vlade odgodil narodno skupščino za nedoločen čas.

Konzultacije na dvoru se prično že danes. Splošno se pričakuje, da bo poklican prvi h kralju skupščinski predsednik dr. Perić in da bo kriza vlade kmalu rešena.

Češka pokojnina Nemirovič-Dančenku

Pražki »Narodni Listi« poročajo, da je češkoslovaška vlada poklonila svetovno znanemu ruskemu pisatelju Nemirovič Dančenku, ki živi kot emigrant v Pragi, dosmrtno častno pokojnino.

Bolezen d' Annunzia

Italijanski pesnik Gabriele d' Annunzio je po poročilih iz Rima v svoji vili v Gardoni težko zbolel in je njegovo stanje precej resno.

Borza

LJUBLJANA, 8. februarja. Devize: Berlin 1358.5, Curih 1095, Dunaj 801.17, London 277.35, Newyork 56.88, Praga 168.70, Milan 301, Pariz 223.70. — Efekti: Celjska 164, Ljub. kreditna 135, Kreditni zavod 160, Vevče 140, Ruše 265-230, Stavbna družba 56, Šešir 125, Strojne tovarne in livarne 70.

Peklenski stroj za profesorja

Profesor dunajske realke dr. Mager je dobil te dni po pošti zabojček, ki je izgledal kakor pošiljatev kakšne radio-črke. V zunanjem lesenem zabojčku je bila v papir zamotana skrinjica z raznimi vijaki in žicami. Zraven je bilo pismeno navodilo, naj se potegne za te in te žice, da bo aparat funkcioniral. Profesor je ogledoval čudno pošiljatev ter je že mislil slediti navodilu, ko je zapazil, da se vsipa iz skrinjice siv prah. To mu je bilo sumljivo in dal je pošiljatev preiskati. — Strokovnjaki so skrinjico razvili, jo odprli ter našli v njej za dober kilogram smodnika in par baterij za žepne električne svetilke. Te baterije so imele namen vnetje smodnika, če bi bil profesor potegnil za žice, kakor je stalo v navodilu. Pošiljatev je bila torej pravi — četudi precej primitivni peklenjski stroj. Policija je ugotovila, da je pošiljatelj dijak višje realke, ki je dobil pri profesorju v dveh predmetih slab red.

Žrtev alkohola.

V Zagrebu so našli na cesti 59 letnega Havojića, ki je bil pijan do nezvesti. Prepeljali so ga takoj v policijske zapore, da bi se tamkaj prespal in streznil. Ponoči pa je postalo alkoholiku nenadoma tako slabo, da so morali poklicati zdravnika, ki je ugotovil slučaj zastrupljenja z alkoholom in odredil, da prepelejo Havojića v bolnico. To so tudi storili, vendar je bila vsaka pomoč odveč, kajti alkoholik je umrl že med potjo.

Usoda naših univerz

PROSVETNI MINISTER PRAVI, DA JE ODPOR PROTI REDUKCIJI FAKULTET V ZAGREBU IN LJUBLJANI SAMO POLITIČNEGA ZNAČAJA.

BEOGRAD, 8. februarja. Komisija, obstoječa iz zastopnikov beograjskega, zagrebškega in ljubljanskega vseučilišča, ki bo odločala o redukciji posameznih fakultet v naši državi, je že pričela s svojim delom in je imela včeraj prvo sejo, katere se je udeležil tudi prosvetni minister dr. Kumanudi.

Prosvetni minister je takoj po otvoritvi seje izjavil, da je treba izvršiti redukcijo posameznih fakultet ne samo iz proračunskih temveč tudi iz prosvetnih razlogov. Treba gledati na to, da tvorijo vse tri univerze eno celoto in trezno je treba tudi presojati vprašanje nadprodukcije akadem. naraščaja. Dr. Kumanudi je posebno naglašal, da so tri teološke fakultete vsekakor preveč in da je treba zato eno ukiniti. Preveč so po njegovem mnenju tudi tri medicinske fakultete v državi, gospodarsko-šumarska fakulteta v Zagrebu pa bi se mogla razdeliti tako, da ostane šumarski oddelček v Zagrebu, poljedelski pa bi se preselil v Beograd.

Na vprašanje prorektorja beograjske univerze, dr. Pavla Popovića, zakaj ne umakne čl. 44 finančnega zakona, je dr. Kumanudi odgovoril, da tega podobenim pogojem ne bo storil, čeprav se je od vseh strani vršil nanj pritisk, ki pa je bil predvsem politične prirode. Po njegovem mnenju zlasti v Zagrebu in Ljub-

ljani ne gre za nič drugega, kakor za naravno politično agitacijo, ki hoče napraviti iz tega vprašanja politično vprašanje.

Zagrebski vseučiliški profesor dr. Zimmermann je energično pobijal ministrova naziranja, da so bili protesti na Hrvatskem in v Sloveniji proti ukinjenju posameznih fakultet političnega značaja. Nasprotno, vladin načrt je izzval vsestransko ogorčenje in nezadovoljstvo in so se proti ukinjenju izrekle vse politične stranke složno. In to predvsem na pritisk naroda samega. Opozarjal je, da nikakor ne smemo zapirati oči pred posledicami, ki bi mogle odjekniti v inozemstvu in to ravno v jubilejnem letu našega desetletnega državnega življenja ter nas pokazati kot neurejeno in neuravnoteženo državo. Z mirno vestjo se lahko trdi, da bi ves narod, čegar univerza bi bila reducirana, smatral to dejanje kot zapostavljanje in ogrožanje njegovih kulturnih interesov.

Komisija je po ministrovem odhodu določila sledeči program za svoje delo:

1. Dokazati potrebo, da se umakne čl. 44 finančnega zakona. 2. Razložiti potrebo obstoja vseh fakultet v državi. 3. Poiskati način štednje na univerzah brez vsakega reduciranja fakultet. 4. Poiskati eventualno nove vire dohodkov za univerze.

Nov, modern park v magdalenskem predmestju

Olepševalno društvo za magdalensko predmestje je lani rešilo prvi del svojega programa, ki si ga je odbor začrtal, ko je društvo prevzel Magdalenski park je izvršen v največje zadovoljstvo vsega občinstva zlasti magdalenskega predmestja, ki ga poseča v tako velikem številu, da je kljub temu, da je skoro za polovico večji kakor popreje, še vedno premajhen. Ker se mesto na desnem bregu Drave vedno bolj širi in šteje ta del mesta danes že skoro tretjino vsega mestnega prebivalstva, je jasno, da sedanji park ne bo zadostoval in da moramo že danes misliti na razširjenje istega do skrajne možnosti. Ko se bo pa izpeljala nova projektirana cesta na Ptujsko cesto, odpade sedanje otroško igrišče, brez katerega ne bo mogoče izhajati, ako nočemo parka samega uničiti.

Društvo je torej stavilo mestnemu magistratu predlog, da se park podaljša preko Jezdarske ulice ter poleg Jezdarske ulice ležeča njiva spremeni v nov moderen park. Upamo, da bo mestna občina umestnost predloga uvidela in skrbela zato, da se da društvu možnost, da se to čimprej izvrši.

S tem pa program društva še daleko ni izčrpan. Tudi desno mostišče poleg glavnega mosta ne bo moglo ostati v stanju, v katerem je danes in bo treba v doglednem času tudi ta del spraviti v sklad z levim mostiščem, ki je bilo lani prav lepo preurejeno.

Najvažnejši izmed vseh projektov pa, ki jih je društvo izdelalo, je gotovo zveza mesta s pokopališčem na Pobrežju. Slika, ki jo danes nudi desni breg Drave, ni ravno prikupljiva in »okras« mesta. Cesta, ki vodi

na pokopališče, pa je poleti polna prahu, po zimi pa blata. Odkar se je otvoril na Pobrežje avtomobilski promet, se je situacija izdatno poslabšala. Vsled tega moramo nujno misliti na to, kako bi to jako frekventirano cesto razbremenili in občinstvu nudili drugo ugodnejšo zvezo s pokopališčem. Društvo se je odločilo iz teh razlogov za zgradbo promenade na desnem bregu Drave od glavnega mosta do broda. Ta promenada bi občinstvu ne samo dobro služila, ker bi mu omogočila, da se izogne prašne ali blatne ceste, temveč bi bila na drugi strani tudi v okras mesta samega.

Izvedba vseh teh načrtov bo pa zahtevala ogromna denarna sredstva, ki jih ni mogoče kriti z malenkostno članarino. Mestna občina sama pa ima toliko drugih važnih nalog, da ji tudi ne preostaja ničesar v te svrhe. Ona bo sicer našo akcijo gotovo izdatno podprla, ne more nam pa v doglednem času s stotisoči na pomoč.

Odločili smo se torej za drugo velikopotezno akcijo. Ako žrtvuje vsaka oseba, ki služi sama svoj kruh po 10 Din letno in ako premožnejši žrtvujejo nekaj več za one, ki res ničesar ne zmorejo, bo najkasneje v treh letih ves naš precej obsežen program izvršen. Zlasti na promenadi ob Dravi so zainteresirani vsi meščani brez razlike. Zato upamo, da ne bo nikogar, ki bi odslovil našega odposlanca, ki bo v kratkem začel zbirati sredstva, praznih rok. Ako najdemo količjak umevanja za naše delo, ki ga vršimo z vso požrtvovalnostjo, bomo lahko v najkrajšem času začeli z zgradbo promenade.

Upamo toraj, da bo vsak doprinesel malo žrtev, ki za posameznika komaj pride v poštev, splošnosti pa bo v največjo korist. O d b o r.

Konec odkrivanju po mariborskih ulicah!!

UTEMELJEN APEL NA ŠIBKI SPOL. — RESOLUCIJA. — VIR DOHODKOV ZA OLEPŠEVALNO DRUŠTVO.

Že dvakrat v tej neprijetni zimi so imeli čitatelji »Jutra« priliko, prijazno pritrjevalno prikimavati pametnemu nasvetu, ki je izšel iz ženske glave, iz ženskega usmiljenega in razumnega srca. V obeh člankih izraža pisateljica vse hvale vredno misel, da naj se vendar nehajo moški odkrivati pri pozdravljanju. Zlato zrno, ki je vzkliko na nežnem polju, ni vzraslo in obrodilo zlatega klasa uresničenja, ostalo je le pri besedi, vsaj v Mariboru. In vendar ne živimo več v časih slavnega Urha Lichtenštajnskega, ko je »Kralova Venus« potovala iz solnčne Italije proti severu, ko je moški v smešno ginjenem čustvovanju klečeplazil pred žensko, iz nežne copatke vince pil in morda še kaj drugega, oči zvišal in roke lomil v ponajvečkrat ponarejenem vzličenju in občudovanju.

No, saj danes tudi taki več nismo, kvečjemu ako izvzamemo iz svojega življenja one zlahtne urice, ko je klila v naših srcih peto — oziroma šestostolska ljubezen, pa... nekaj ostankov je še tu iz onega osladnega srednjega veka in je na vsak način potrebno, da jih ugonobimo. In semkaj spada predvsem poljubovanje rok in odkrivanje pri pozdravljanju na ulici, osobito pozimi.

Radi, prav radi poljubljajo moški ženske roke, pa ne le roke, toda le v slučaju, da je roka lepa in seveda tudi njena posestnica, ako pa temu ni tako, — odpusti nežni spol, ki Ti pridejo morda te vrstice pod oči, odpusti mi, da drugega dela tega stavka ne napišem in da smatram to zadevo za opravljeno.

V dvanajstem stoletju, dobi vsestranskega in mogočnega raznaha se je prav korenito izpremenilo življenje ženskega sveta v vsakem oziru; dovolj bodi, da se omenijo kratka krila, higijenično perilo, kratki lasje, udejstvovanje v javnosti, prostost gibanja v družabnem življenju, pohajanje kavarn, ženski šport itd. Polagoma je ženska trgala raz sebe otesnujoče jo spono, zapustila zapeček, oprostila se starih predsodkov, stopila na plan in živeča higijensko življenje se omladila duševno in telesno.

In vsi moški ploskajo k tej izpremenitvi.

Kaj pa z moškim svetom? Popolnoma je opravičeno, da prihaja moški, čegar življenjski položaj vsled v vedno večji meri uveljavljajočega se reka »čas je denar«, se nikakor ni zboljšal, tudi s svojimi zahtevami, ki so jako skromne in obstojajo za sedaj v tem, da se jih oprosti odkrivanja pri pozdravljanju na ulici, vsaj pozimi. Zakaj? Ker je nele nehigijenično, pač pa celo zdravju nevarno, sitno — osobito če držiš z eno roko odprt dežnik, z drugo kak drug predmet, — kar kvari drag klobuk in ker večno dviganje rok pri odkrivanju kočno celo še takemu ljubitelju telesnih vaj preseda.

Jeli morda ta zahteva gorostasna? Pretirana? Ne, dražestne gospodične, lepe gospe! Tisto mahanje z rokami in klobukom naj v bodoče nadomešča kavalirski poklon, lepa gesta z roko in po potrebi milo doneči »se klanjam« ali kaj sličnega — pa bo volk sit in koza cela in bo v precejšnji meri nehala potreba po žepnih robcih, pastilah, lipovih čajih i. t. d. Gotovo je namreč, da je premnogokrat vzrok prehlajenju tisto večno odkrivanje, osobito ako tišči na Maribor ljubljanska megla, kakor smo to žalibog doživljali dan za dnem v letošnji zimi. Če se pa hoče kdo prehladiti in s svojim prehladom posebno počastiti svojo damo, naj se ji le nadalje odkriva na ulici, naj si makar tudi sleče suknjo ali sezuje čevlji pri pozdravljanju — seveda v znak velespoštovanja, na prosto mu dano, le da ne bo nepotrebne zamere, ako se drug moški le malo prikloni.

Zakaj toliko besed za tako samo posebi umevno in logično stvar? Ker prihajamo s sklepi na dan, pa naj bodo po volji onemu brezdvomno številnemu krogu zastopnic ženskega spola, kot čegar glasnice se je dvignila pisateljica člankov v »Jutru«, ali pa ne po volji vsem onim Evinim hčeram, ki se s tem naziranjem ne strinjajo. Namreč:

V duhu se naš je zbrala velika množica na veličastnem shodu, ne da bi bili vabljene, spontano, enega srca in ene

misli, ne samo plešči, ki kaj radi skrivajo svoj lobanjski nagec in ne samo oni, ki se boje, da bi manipuliranje s klobukom pokvarilo frizuro, ne, vsi vsi ki se hočemo orestiti deloma smešnih, deloma nevarnih in nepotrebnih jarmov, smo se zbrali, pravim, nemoteni po sovražnih, pač pa po pritrjevalnih medklicah, sestavili ob največjem navdušenju zbranega moškega naroda sledečo resolucijo:

I. Glede na dejstvo, ker je poljubovanje rok, osobito nelepih, v higijenskem oziru škodljivo, ga odpravljamo.

II. a) Ker se počemo več pri pozdravljanju na ulici odkrivati, ker se ne maramo prehladiti, kar bi bilo nam v kvar in lekarnarjem in pericam robcev v korist;

b) ker ne maramo skvariti prenašlo svojih dragih klobukov, kar je zopet tam v kvar in le klobučarjem v korist;

c) glede na dejstvo, da bo službi kot nadomestilo za odkrivanje kavalirski poklon, ki bo izražal najudanejši velespoštovanje napram pozdravljenki ozir. pozdravljenju;

je naš trden sklep, da pozdravljamo od 10. februarja 1928 leta dalje na ulici pozimi le s poklonom (po letu itak klobuka ne nosimo!) in pozivamo z ozirom na dejstvo, ker bi nam mogel kdo očitati, da svojevoljno svetu nekaj jemljemo, ne da bi za to kaj dali, mariborsko olepševalno društvo, da založi za primerno ceno (10 do 20 Din) odkupne znake, ki naj bodo varovalna znamenja zoper morebitne zamere in očitke in istočasno lep prispevek za olepšavo našega mesta. Znaki naj nosijo letos številko 1928 in naj se vsako bodoče leto obnavljajo.

Eden za množico.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Sreda, 8. februarja ob 20. uri »Glasba« ab. D. Kuponi. Zadnjikrat.

Četrtek, 9. februarja ob 20. uri »Orlov« ab. B. Kuponi.

Petek, 10. februarja ob 15. (3.) uri »Kar hočete« Dilaška predstava. Zadnjikrat. Pri najnižjih cenah.

Sobota, 11. februarja ob 20. uri »Manon« ab. C. Prvič v sezoni.

Dilaška predstava. V petek, 10. febr. ob 15. (3.) se vprizori Shakespearjeva klasična komedija »Kar hočete« kot dilaška predstava pri najnižjih cenah (7—2 Din).

»Manon« na mariborskem odru. Koncem tega tedna se vprizori prvič v tej sezoni divna opera francoskega skladatelja Masseneta »Manon«.

Vse gospe in dame, ki so javili za sodelovanje pri izvorni slov. dram, prosimo, naj zanesljivo pridejo na sestanek v gledališko dvorano v četrtek, dne 9. t. m. ob 20. uri. Komur ni znano, kje je gledališka dvorana, naj vpraša pri gledališki blagajni.

Zadnje mariborske občinske volitve in volilni red

Listi poročajo o novem občinskem zakonu, ki bo vseboval tudi občinski volilni red. Po tem volilnem redu bo štel občinski odbor avtonomnih mest, ki imajo 30—50 tisoč prebivalcev, 30 odbornikov, nan dat pa se bodo razdelili po D' Hondtovi metodi, kjer se deli vsota vsaki stranki oddanih mandatov postopno z ena, dve, tri, štiri itd.

Zanimivo je, da bi bila pri zadnjih občinskih volitvah po tej metodi dobila stranka socijalnih demokratov en mandat (trinasti), na škodo Slovenske ljudske stranke; vse ostalo bi bilo ravno tako kakor je sedaj. Ako bi pa imeli mesto 41 samo 30 mandatov, potem bi imela SLS 10, NRS enega, SD 5, Nemci 4, socijalni demokrati 9 in obrtniki enega, — Brez mandata bi ostali komunisti in NSS.

Tako bo torej zgledal mariborski občinski svet po novem sedaj predlaganem občinskem volilnem redu, ako se številčno razmerje posameznih strank ne spremeni...

Mariborski in dnevni drobiš

Mariborski občinski svet

ima svojo prvo redno sejo v petek, dne 10. t. m. ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Na dnevnem redu je konstituiranje odsekov in sklepanje o dvomilijonskem posojilu za zidanje delavskih hiš. —

Gospodarsko in politično društvo za kolodvorski (II.) okraj

ima jutri, 9. tm. ob 20. uri v gostilni Vetrinjski dvor. svoj redni občni zbor. Na dnevnem redu je tudi razgovor o reorganizaciji društva. Vsi člani se vabijo, da se občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo. —

Smrtna kosa.

Rodbino našega pisatelja gosp. Josipa Kostanjevca v Mariboru je zadel hud udarec. Včeraj ji je v tukašnji javni bolnici po daljši mučni bolezni umrl sin g. Stanko Kostanjevec, inž. uradnik pri električni centrali v Beogradu. Bolezen si je nakopal v naporni službi pri gradnji električne železnice v Beogradu, kjer so delali zaradi nujnosti tudi vse noči, izpostavljeni mrazu in prepihom. Zdravil se je izprva na Gorenjskem, a se je preselil vsled preostrega tamošnjega zraka pred nekoliko meseci v Maribor, kjer je žal, v najlepši moški dobi, star 33 let preminul. Poročen je bil s hčerko ugledne beograjske rodbine Kovačević ter zapuščal poleg vdove tudi komaj enoletnega sinčka. Čudno naključje je, da je umrl ravno na dan druge obletnice svoje poroke. Pogreb bo v četrtek popoldne ob 4. iz splošne bolnice na Pobrežko pokopališče. Naše najiskrenejše sožalje!

Oblastni odbor Jadranske Straže v Mariboru.

Program prireditve ob priliki ustanovitve »Pomladka Jadranske Straže« v Mariboru, dne 12. februarja ob 16. (4.) uri v Gambrinovi dvorani je sledeči: 1. Predavanje g. dr. J. Ribariča s skioptičnimi slikami iz zemljepisja in zgodovine naše domovine. 2. Nastopanje godbenih in pevskih zborov: 1. Dvorak, »Valček« št. 4. op. 54 dijaški orkester. 2. a) Emil Adamič: »Lipa«; b) Jakob Aljaž: »Oj zbogom ti planinski svet«, zapoje mešani zbor gimnazije. 3. Humberdink: »Janko in Metka«, predigra k istoimenski operi. Dijaški orkester. 4. a) Vilko Novak: »Domovina« četverglasni zbor; b) Ivan Zajc: »Lastavica« dvoglasni zbor. Gojenke drž. ž. učiteljskega. 5. Lehar: »Napolitana« Serenada iz opere »Carevič« dijaški orkester. 6. Vasilij Mirk: »Na trgu; »Zar je morala doč«, srbska narodna; štiriglasna ženska zbor a capella, izvajajo gojenke drž. ženskega učiteljskega. 7. Rachmaninoff: Prelude No. 2, dijaški orkester. Prosta zabava.

Državni konzervatorij godbe v Pragi.

Informacije o študiju na praškem državnem konzervatoriju godbe poda vsakemu zainteresentu konzulat Češko-slovaške republike v Ljubljani na podlagi uobega prospekta. —

Razstava češkoslovaške arhitekture v Ljubljani.

V drugi polovici meseca februarja se bo vršila v Jakopičevem paviljonu Narodne Galerije v Ljubljani »Razstava češkoslovaške arhitekture«. Skrbne priprave so že končane in bo dan otvoritve naknadno objavljen. Razstava, ki bo interesom nudila mnogo zanimivosti iz modernih smeri stavbene umetnosti, bo trajala samo en mesec. —

Ustanovitev »Pomladka Jadranske Straže«

v nedeljo, se ne bo vršila, kakor je bilo včeraj objavljeno, v Gambrinovi dvorani, temveč v Mestnem kinu po občnem zboru »Jadranske Straže« ob 4. pop.

Podružnica Osrednjega društva nižjih poštinih in brzojavnih uslužbencev v Mariboru

ima svoj letni občni zbor v nedeljo dne 12. februarja ob 14. uri v dvorani glavne pošte. — Podružnica je podelila v tem društvenem letu vdovam, sirotam in potrebnim članom 15.000 Din podpore; pri tej priliki se društvo najiskreneje zahvaljuje vsem bankam, tovarnam, trgovcem, obrtnikom, kakor celokupnem občinstvu za pomoč.

Tretji Jugoslovanski ples 11. februarja 1928 v dvorani »Union«.

Revija narodnih noš. —

Usoda starega železničarja.

Prometni minister general Milosavljevič, je za novo leto pozval železničarje k večji vnemi, par tednov pozneje je pa obljubil odlikovanja. Medaljo bo sedaj gotovo dobil 67letni ključavničar Franc Dobrajc v kurilnici, ki je v visoki svoji starosti hodil na delo, dokler je le mogel. Včeraj je pa težko bolan med delom padel v nezavest. Rešilna postaja ga je odpeljala iz delavnice. Podobni slučaj se množijo, so pa tudi stari delavci, ki si v obupu jemljejo življenje. Obljube odlikovanja takih revežev ne bodo zadržale pri delu in življenju. —

V Studencih

je v soboto uprizoril ondodni Sokol po daljšem odmoru veseloigro »On in njegova sestra«. Igra sama na sebi je polna zapletljajev deloma naravnih, deloma umetnih, ki zahtevajo mnogo rutine od igralcev, da pridejo do izraza in učinka tudi pri občinstvu. Studenški Sokol pa je zopet podal dokaz, da lahko sestavi oderski ansambl, ki je pod spretnim vodstvom kos tudi taki težki nalogi. Zakaj celotna uprizoritev je bila tako lepa in dobra, da bi je ne mogla dosti bolje podati poklicna gledališča. Zlasti glavne vloge so bile izborno zasledene n. pr. on, njegova sestra, doktor Vesel, sluga. Naravnost briljantno pa je pogodil svojo vlogo baron (Kalar), naš dobri znanec iz raznih uprizoritev Studenškega Sokola. Na svojem mestu pa so bili tudi igralci in igralke z manjšimi vlogami. Kakšen sloves uživajo gledališke prireditve studenškega Sokola, je prav dobro pokazal ravno ta večer. Bila je predpustna sobota, ko je bilo tudi v Studencih samih vse polno plesnih veselje; vrhu vsega pa še zunaj taka plundra, da človek ni šel rad iz hiše. In vendar se je prostorna telovadnica napolnila brez vsake večje reklame. Tako vrši studenški Sokol tudi na prosvetnem polju prav uspešno svojo nalogo v kraju, ki je bil nekdanj po zaslugah nekaterih posameznikov razpiti kot najbolj surov in nedostopen.

Beg iz zapor.

Od carinarnice na dve leti radi tiho tapstva obsojeni Herman Hobacher je v ponedeljek prekinil svoj zapor z begom. K neki razpravi, ki se je vršila v razpravi dvorani soba št. 14, je bil pozvan kot prič. Ko ga je paznik po razpravi vodil nazaj v jetnišnico, mu je pa utekel skozi sodnijska vrata v Sodno ulico, preko ulice v neko dvorišče, od tam pa v Marijino ulico in — bogzna kam. Ubegli kaznjenelec je mlajši brat Viljema Hobacherja, ki je bil ob predlanske pomladanske porote v znani carinski aferi obsojen tudi na dve leti ječe in je takoj po razpravi zbežal preko meje. —

Beraška nadloga.

Med policijo in mestnim magistratom je dogovorjena odločna akcija proti nadležnemu beračenju. Varnostna straža je že dobila potrebne naloge. Posebne patrulje bodo berače polovile ter privedle k zaslišanju. Berači iz drugih krajev bodo odvedeni v pristojne občine, za domače se bo pa mestna občina pobrigala glede oskrbe. —

Izgubljeno.

Neki privatni uradnik iz Sl. Konjice je včeraj na potu od Stolnega trga do glavnega kolodvora v Mariboru pogrešil svoj potni kovčeg, v katerem so bili razen drugih potnih potrebščin tudi vsi njegovi dokumenti in bankovec za 1.000 Din. — Imel je s seboj tudi moder zavojček, ki mu je istotako izginil. Najditelj naj odda vse stvari proti nagradi v najdbenem uradu na glavnem kolodvoru v Mariboru. Oškodovanec je težek invalid in je zato zanj izguba tem občutnejša. —

Splašen konj.

Hlapcu špedicije Balkan se je sinoči splašil konj ter oddirjal iz dvorišča špedicije na Meljski cesti št. 29. V najhujšem diru jo je zavil v Trstenjakovo ulico, potem pa do zadnjega ogla meljske vojašnice. Po ulicah so eni bežali na vse strani, drugi so pa skušali splašeno žival ustaviti in pomiriti. Konj se je pa na oglu vojašnice obrnil ter zdirjal po isti poti nazaj naravnost na dvorišče. Napravil ni nobene škode. —

Nezgoda pri sekanju drv.

V bolnico so pripeljali 24letnega delavca Ivana Krajncu iz Eoča pri Selnici ob Dravi. V gozdu je sekal drva ter se močno vseknil v desno nogo nad gležnjem.

Iznajdbe in odkritja potom slučajev

VELIKA VREDNOST DOBREGA OPAZOVANJA IN SKLEPANJA.

V zgodovini najvažnejših odkritij in iznajdb igrajo slučajni velikanski ulogi. Slučaji, ki vodijo do važnih iznajdb pa morajo seveda srečati človeka, ki ima dovolj logike in bistroumnosti, da uvidi njih pomembnost ter jih tudi prav izkoristi. Od svetopisemskega raja sem so gledali ljudje, kako pada jabolko z drevesa, bil je pa edini Newton, ki je iz tega slučaja in opazovanja prišel na zakon o teži.

Vsi veliki izumitelji so morali prestat velike težave. Svet je že tak, da z odpornostjo in zasmehom sprejema vse, kar nasprotuje staremu pojmovanju. Najhujše je bilo izumiteljem v dobi renesance in reformacije, ko je na vseh poljih vladala zakrjena avtoritativna vera. Kakor se je do črke in pike verjelo sv. pismu, tako se je verjelo tudi medicinski bibliji, katero je sestavil grški zdravnik Galenus kakih 200 let po Kr. Tisoč let je bila ta knjiga sveta. Šele geniji v renesančni dobi so začeli samostojno opazovati naravo in ovrgli so najprej starodavne trditve, da je v eni vrsti žil kri, v drugi pa zrak. Zdravnik William Harvey je naletel na silne proteste s svojo popolnoma pravilno teorijo o kroženju krvi v človeškem telesu.

Z zasmehom so pa sprejeli sredi 17. stoletja holandskega izumitelja mikroskopa Antona van Leeuwenboeka, ki je skozi svoje leče opazoval vse mogoče ter zatrijeval, da tudi v kapljici vode mrgoli nešteto živih bitij. Bakterije je iskal tudi na svojem telesu in ko je trdil, da mrgoli vse tudi okrog

zob, so se mu seveda še bolj smejali. Nekoč pa v ustih bakterij ni zapazil ter sklepal, da jih najbrž vsled tega ni, ker je malo poprej pil zelo vročo kavo. Po raznih poskusih je dognal, da uničuje toplota bakterije ter tako podal temelj moderni aseptiki, ki je 200 let pozneje po hamburškem profesorju Robertu Kochu prišla do izpopolnitve.

Tudi cepljenje proti kozam moramo zahvaliti slučajju. Soprog angleškega poslanika v Carigradu lady Montague je leta 1717., ko se je vrnila v London, pripovedovala o posebni metodi zavarovanja proti kozam. V Carigradu je namreč naletela na staro ženo, ki je iz mehurčkov in izpuščajev, ki se pojavijo na telesu na kozah obolelega človeka, pridobivala kal ali strup te bolezni, da to kot protistrup zdravim ljudem vbrizgava pod kožo. Za to metodo so se začeli interesirati londonski zdravniki in v kratkem so izpopolnili ter modernizirali cepljenje, ki je bilo na Kitajskem in v Indiji že v davnih časih v navadi.

Tudi iznajdba stetoskopa — neobhodno potrebne slušalke pri zdravniškem preiskovanju pljuč in srca — je slučajna. Francoski zdravnik Laennec je nekega dne opazoval, kako se otroci na cesti igrajo s hloidi. Eden na hlood nalahko trka ali pa samo malo popraska, drugi pa na drugem koncu z ušesom na hloodu prisluškujejo, kako se to sliši. Zdravnik je prišel na idejo posebne priprave, ki pojači še tako rahle glasove.

Poslovilno potovanje mlade Američanke

Mlada in bogata Američanka Karla Hovins potuje že več mesecev po najlepših krajih Evrope. Svet jo zaviha radi bogastva in razkošnega življenja, vsi, ki doznajo usodo mlade dame, se pa zdržnejo v sočutju in tugi. To potovanje je hlastno uživanje vseh svetovnih krasot pred neizogibnim padcem v temo — v žalostno življenje slepca. Klara Hovins je prestala težak slučaj legarja in od tedaj ji peša vid. Najslavnejši očesni zdravniki so jo preiskali in zdravili, nazadnje so ji pa na odločno zahtevo priznali, da ne bo več dolgo gledala lepote sveta. Približno v enem letu jo bo vid popolnoma zapustil. Ob razglasitvi te strašne usode je sklenila mlada dama prepotovati najlepše kraje sveta ter v lepoti izkoristiti luč svojih oči do zadnjega. Sedaj je v Pragi, odkoder se namerava podati v južne dežele, od tam pa skozi Azijo. Mudi se ji, ker čas hiti. Azijski čarobni svet s pagodami v Indiji, pestrim življenjem na Kitajskem, cvetjem Japonske itd. si je prihranila za zadnjo postajo svojega življenja v svetlobi. Iz Azije se hoče vrniti v Ameriko — svojo domovino. Čas, ki ji je še na razpolago po sodbi slavnih zdravnikov, si je natančno razdelila. — »Hočem, da me doseže večna noč, ko bom že na ladji na poti v domovino. Tedaj bom s svetom gotova in ko za me ne bo več razločka med dnevom in nočjo, mi bodo pred duševnimi očmi žarele lepote, ki jih sedaj občudujem.« — tako je dejala sedaj, ko je že močno načela drugo polovico zadnjega leta svojega življenja v svetlobi.

Čez 15 let bo letal ves svet

Polkovnik Byrd je preletel na aeroplanu Severni tečaj, potem Atlantsko morje, sedaj pa se pripravlja, da poleti na Južni tečaj. Razumljivo je, da gleda on s popolnim zaupanjem in neomajno vero v razvoj letalstva. Smatra, da bo prišlo že čez 15 let na vsakih 100 prebivalcev po en aeroplan. Med velikimi mesti, je rekel Byrd, bodo krožili nešteti aeroplani in hrup motorjev v zraku bo ravno tako intenziven, kakor je sedaj po prometnih ulicah. Nebo bo posuto z

letečimi stroji, na reke pa se bodo spuščala letala kakor galebi. Ekspresni aeroplani bodo prenašali potnike z brzino 320 kilometrov na uro, policijski aeroplani bodo frčali nad polji in travniki. Do tedaj bo človek premagal tudi največjega nasprotnika aviacije — megle in se bodo mogli aeroplani slobodno gibati v čisti atmosferi. Vse to, pravi Byrd, se bo izpolnilo že leta 1934.

Krvave daritve

Med verskimi obredi prastarih narodov so strahovite krvave orgije in tudi krvave daritve ljudi. Biblija stare zaveze ima za primer Abrahama in njegovega sina Izaka, ki bi bil moral zgoreti kot dar v pomirjenje božje jeze. V Indiji so sežigali vdove z mrtvimi soprogami na grmadah, v Masiliji so duhovniki leto dni skrbno čuvali in redili izbrano človeško žrtev, da jo potem vržejo v prepad v mnenju, da so z njo vred strmo glavili tudi razne nesreče, kakor kali nevarnih bolezni, potreše itd. Mnogo od starega strašnega kulta je še ostalo. Marsikaj se še dandanes izvršuje simbolično, ruske ekspedicije, ki so pod vodstvom slavnega učenjaka Kozlova raziskovale nepoznane dele Azije, pa poročajo sedaj o pravih in resničnih ostankih prastarih strašnih ver. Tako so sredi Mongolije našli plemena, ki so prepričana, da je v gotovih slučajih človeško meso najboljša zdravilo. Če hočejo otroci rešiti nevarno obolele stariše, si izrežejo koščke mesa iz meč ali pleč. To meso se bolniku skuha in bolnik zavziva to strašno zdravilo z največjim zaupanjem. V orientu je nadalje še vse polno obredov, pri katerih si ljudje v divjih ekstazah prizadevajo težke rane. Znan je besen derviški ples, pri katerem si derviški mohamedanski menihi s sabljami tolčejo po hrbtih, dokler vsled izgube krvi ne omedlijo.

Cerkev iz železa in stekla.

V Kölnu grade cerkev, ki bo nedvomno edina te vrste. Cerkev bo namreč obstojala iz samih železnih travertin in steklenih plošč in bo torej prozorna z vseh strani. Idejo za to cerkev je dal neki protestantski svečenik, ki je videl slične zgradbe v Ameriki. Najbolj zanimivo je, da se more taka cerkev dobaviti in montirati po naročilu. Za tiskovno razstavo v Koelnu je naročena taka cerkev za oddelek evangelijskih listov.

Sport

Druga sankška tekma na Pohorju

Že 15. januarja bi se imela vršiti druga sankška tekma, ki jo prireja S. S. K. Maribor na 6 km dolgi progi Ruška koča—Ruše in ki je bila radi neugodnega vremena preložena. Sedaj je ta tekma končno veljavno določena za prihodnjo nedeljo 12. t. m. Kdor se je udeležil lanske sankške tekme, ki sta jo priredila S. S. K. Maribor in SPD na isti progi, ve itak sam, kako naraven in idealen je tamonjši teren za take prireditve. Toda tudi prijave novih tekmovalcev kažejo, da pričenjajo zimski sportniki čim dalje bolj upoštevati naše Pohorje. Naj bi sledil prvemu prazniku smučarskemu prihodnjo nedeljo drugi sankški!

Pravico starta imajo vsi prijavljeni sportniki ne glede na dejstvo, ali so verificirani ali ne. Tekmovalci bodo štiri skupine: 1. dame posamič, 2. gospe posamič, 3. mešane dvojice in 4. gospodje v dvojce. Prijave sprejema do sobote 11. t. m. 12. ure g. Igo Baloh, Vetrinjska ulica, Maribor. Zmagovalci v posameznih skupinah dobijo dragocena častna darila, drugo in tretje plasirani pa lične diplome.

Začetek nogometne sezone v Mariboru

Letošnja nogometna sezona se pričinja že zelo zgodaj in to zaradi predstoječe olimpijade v Amsterdamu. Ni nam prav umljivo, zakaj baš v Mariboru počiva sport čez celo zimo, medtem ko se v drugih mestih samo s kratkim odmorom tekmuje neprekinjeno.

Že prvo srečanje v boju za točke nam prinese zelo zanimive tekme.

S. K. Ptuj se meri z S. K. Železničarji. Gotovo se bodo hoteli Železničarji v tem srečanju revanžirati za jesenski poraz, katerega so doživeli v Ptuj. S. K. Železničar si je pridobil zelo dobre moči z razpustom T. S. K. Merkurja in ima mnogo izgledov, da se mu posreči premagati moštvo Ptuja. Toda tudi moštva Ptuja ne smemo podcenjevati, kajti njegovi uspehi v jeseni nam dajejo dovolj dokaza o moči ptujskih nogometašev.

V drugi tekmi se srečajo S.D. Rapid z agilnim S. K. Svobodo. Igra obeta

postati jako zanimiva, ker sta se kluba intenzivno pripravila za pomladanski nastop. Nepotrebno bi bilo opisovati moštvo S. D. Rapida, ki je znano kot homogeno moštvo. Svoboda bode predvidno nastopila v isti postavi kot v jesenski sezoni, ko je pokazalo marsikatero lepe poteze.

Upati je, da bodo vremenske prilike za regularni potek igre ugodne. Pričakujemo, da bodo sodniki objektivni in zelo strogi, da bodo ostale tekme v dostojnih mejah.

S. K. Železničar.

V soboto, dne 11. febr. 1928 ob 20. uri se bo vršil v zadnji sobi restavracije pri Zamorcu I. redni občni zbor S. K. Železničar. Dnevni red je: Poročilo funkcionarjev in preglednikov, podelitev absolutorija, volitev novega odbora, sprememba pravil in slučajnosti. Vse članstvo pozivamo, da se občnega zbora sigurno udeleži. Odbor.

S. K. Železničar.

V petek dne 10. febr. 1928 ob 20. uri važen igralski sestanek v Mariborskem dvoru. Udeležba za vse igralce obvezna. Tajnik.

Turška—Jugoslavija.

Turški nogometni savez se je ponudil JNS za reprezentativno tekmo, ki se naj bi vršila okoli 10. aprila. Upravni odbor JNS se je v torek bavil s ponudbo in sklenil predlagati turškemu savezu kot datum tekme 15. april in maksimum 650 dolarjev. Ako turški savez sprejme našo ponudbo, postane tekma perfektna in se bo najbrže vršila v Zagrebu.

Francozi v Avstraliji.

V teniškem prvenstvu Avstralije, ki se vrši te dni v Sidneyu, je premagal Jean Borotra novo avstralsko zvezdo in njihovo nado za davis-cup, Hofmana 6:4, 6:3, 6:3, nato pa še Crawforda 4:6, 6:3, 1:6, 7:5, 6:4. Ostala dva Francoza, Baussus in Brugnon sta že izpadla iz tekmovanja.

Mednarodni tennis-turnir v Cannesu.

Danes se prične v Cannesu veliki mednarodni tennis-turnir, na katerem se sestane elita teniških igralcev: Lacoste in Cochet (Francija), Morpurgo (Italija), Gregory, Kingsley, Crobe (Anglija), Kehling (Madžarska), Mishu (Rumunska), Artens in grof Sabun (Avstrija). Na turnirju bosta sodelovala tudi znana igralca zagrebškega teniškega kluba, Antolković in Leyrer, ki bosta obenem posetila tudi ostale turnirje, ki se bodo vršili meseca februarja v južni Franciji.

Največji ljubimec Amerike

Pod čisto navadnim imenom Daniel Miller je stal te dni pred sodiščem v Newyorku neki človek, obtožen radi goljufije. Čeprav je njegovo ime običajno, pa njegova dela niso vsakdanja, še manj pa ime, pod katerim je izvrševal svoje sleparije. Navadno je nastopal kod lord Beaverbrock, torej pod imenom znanega novinarskega magnata v Londonu, njegova specialiteta pa je bila — sleparija z ljubeznijo. Njegove žrtve spadajo istotako v posebno rubriko: starejše dame so polne denarja. Lord Beaverbrock je seveda potoval za svojo zabavo po Ameriki in si je znal s svojim odličnim nastopom pridobiti vstop v najboljše kroge. Približeval se je običajno starejšim bogatim damam in stopil z njimi v odnošaje, ki so bili za njega zelo dobičkanosni. Dame so mu rade in hitro dajale bogata darila. Tako se mu je posrečilo, da je v kratkem ujel v svoje ljubavne mreže 40 bogatih starih žensk; dogajalo pa se je obenem, da je imel istočasno tudi po 10 žrtev, ki se, zaslepljene od ljubezni, niso nikdar videle med seboj.

Samo ena je imela odprte oči in ta je »lorda« tudi razkrinkala. Bila je to Roza Burken, ki mu je poklonila že več bogatih darov. Nekega dne je namreč zapazila, da je lord zelo neznan tudi napram drugim starejšim damam. Najprej je bila ljubosumna, toda kasneje je postala hladnokrvna, kakor se je tudi spodobilo njenim letom.

Takoj ji je prišlo na um, da se za vso stvarjo najbrže skriva večja sleparija in je začela zadevo preiskovati. In res je kmalu zvedela, da je ta lord čisto navadni Miller. Prijavila je nato dogodek policiji. Čim se je zvedelo za prvo prijavo, je nastala proti »lordu« prava poplava prijav ogoljufanih žensk. Na sodišču je dokazoval Miller, da si je pridobil darila na pošten način, nikakor pa ne zato, ker je nastopal kot lord Beaverbrock. To ime da si je izbral samo, da bi prišel lažje v boljšo družbo in radi tega tudi nikdo ni bil oškodovan. Seveda pa sodišče ni šlo na te limanice, temveč je obsodilo sleparja, ki ga imenujejo ameriški listi porogljivo »največjega« ljubimca Amerike, na 10 let zapor.

Strašna statistika kitajske protirevolucije.

Londonski list »Sunday Worker« protestira proti prikrivanju strašne statistike žrtev kitajske protirevolucije in pa proti temu, da se govori na veliko in tendenciozno le o žrtvah revolucionarjev. Lanj od januarja do marca je bilo 3460 delavcev umorjenih, 1219 ranjenih, 4033 pa zaprtih. Od aprila do septembra — torej po odpadu Čang-Kai-Seka in drugih generalov od poprej enotnega kantonskega pokreta — je bilo pa umorjeno 26.154 delavcev, 29.139 ranjenih in približno toliko zaprtih. V septembru so pobili 5487 delavcev, 2217 je bilo ranjenih, 8420 pa zaprtih. V novembru je general Feng samo v provinci Honan pobil najmanj 30.000 kmetov. V decembru so pobili najmanj 7.000 ljudi, še več so jih pa vrgli v ječo.

Hans Dominik:

Oblast treh

Zadnjo težavo, katero je bilo treba premagati je tvorilo vprašanje točnega merjenja. Potrebno je bilo, da se predmet, na katerega naj se usmeri tok energije, tudi vidi. Erik Truwor je občutil čisto veselje intelektualnega vžitka, ko je prebiral zadevne Silvestrove zapiske. Iz žarila odposlana oblikovna energija je v malenkostni množini reflektirala od koncentracijskega mesta k žarilu nazaj in je tukaj podala sliko dotičnega mesta. Sedaj, ko je prebral opis konstrukcije, se mu je zdelo vse skoro trivijalno enostavno. Enostavno povratno poročilo, kakor se isto uporablja v tehniki na tisoč mestih že stoletja sem. Po teoriji bi se morala na motni stekleni plošči pokazati natančna slika mesta, na katerem se je koncentrirala energija.

Erik je spojil tok. Megle so zavale vile po motni plošči. Zgoščevale so se k določenejšim oblikam, toda slika ni postala jasna.

Še enkrat je pregledal spoje. Potem se je opravił na delo. Ure so minevale. On tega ni opazil. Polnoč je prešla in napočilo je jutro. Niels Nielsen, stari še po očetu prevzeti služabnik, je našel svojega gospodarja v laboratoriju zatopljenega v delo.

»Gospod Erik, Vaša postelja je nedotaknjena.«

Erik Truwor je odmignil in razdraženo odtrgal žico, katero je napačno spojil.

»Nikar me ne motite!«

Sluga je odšel. Tiho se je zopet vrnil in molče postavil na stransko mizo krožnik z mrzlim prigrizkom.

Erik Truwor je končal spoje. Spustil je tok v aparat in je videl še manj, ko preje. Težko razočaranje. Brez odmora je nadaljeval delo.

Začutil je lakoto. Pogled na uro mu je pokazal, da dela že nepretrgoma štirinajst ur.

Automatično je pričel jesti. Močna črna kava ga je osvežila. Medtem ko je jedel in pil, je zadobil pravo razmerje do svojega dela. Zbral je toliko moči, da je mogel pričeti povsem znova. Preskusil je Silvestrovo spojitve. Tukaj je bila dana možnost izboljšanja.

Zadržati se mora sekundarne pojave. Obstoja je nevarnost, da prevladajo nameravani prvotni učinek.

Erik Truwor je nadaljeval z delom. Le v dolgih presledkih si je privoščil nekaj grizljajev.

Zopet se je oglasil sluga. Z ukazom »Mnogo močne kave!« ga je Erik nagnal iz laboratorija. Dalje ko je delal na novem načinu spojitve, bolj jasne so mu postajale njegove dobrine.

Prešla je druga noč in drugo predpoldne. Privil je zadnji vijak in se je nato skušal siloma pomiriti.

S tresočo roko je potisnil stikalo v njegovo ležišče.

Reguliral je mikrometerske vijake. Megle na stekleni plošči so se razblinile. Modre in zelene ploskve so se pokazale.

Moral se je vvesti. Kolena so mu odpovedala. Nato je še enkrat zbral svoje sile. Še enkrat obrat natančnega merila. Ostro in natančno so se pokazale na sliki jelke, ki so stale dvašest kilometrov daleč doli na bregu Tornee. Erik Truwor je poznal to mesto.

Motna plošča je sedaj kazala sliko,

kot jo vidimo na motnih ploščah fotografskega aparata. Samo da je ta slika nastala na popolnoma drug način. Do nje ni prišlo čisto optičnim, temveč energetičnim potom.

Iznajdba se je posrečila. Odstavil je tok in se izmučen vrgel na divan v laboratoriju.

Z razprtimi očmi je strmel na strop. Oblast je bila v njegovih rokah. Oblast, pokoriti svet svoji volji. Vpepeliti, kar se mu zopetstavi. Oblast, kot

je ni imel pred njim še noben človek.

Zavedal se je velikanske odgovornosti, ki je bila zvezana z oblastjo. Nato so se začele njegove misli zapletati. Narava je zahtevala svojo pravico. Njegove oči so se zaprle. Po štiridesetih urah najintenzivnejšega dela je telo zahtevalo počitka.

Toda njegov spanec je bil vročičen. Duh je bil preveč razburjen, da bi moglo telo počivati.

Dalje prihodniti.

Mali oglasi. Kletki v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje trgovskega ali redničnega značaja: vsaka beseda 50 p. najmanjši znesek Din 10.—

Pletilni stroj
št. 9 ali 10 kupim. Segulin Fran, Maribor, Vojašniška ul. 2. — 312

Velika zaloga kuhinjske posode.
Vsaki gospodinjki znano prvovrstno posodo znamke »Herkules«, la. aluminijevo, litoželezno, postekleno, tehtnice, ribeže, sita, deske za testo, valarje, likalnice, razne oblike za pecivo, kutije za špece, rilo in dišave, kotličke in šibe za sneg, solnike, mlečne kangle, cedila, vedrice, umivalnike, vrče, stiskalnice za ocvirke in krompir, samovare »Phöbus« in druge vrste, škafe, lonce za kuhanje perila in perilnice, ledilno orodje in žlice vseh vrst, jedilne servise iz porcelana, krožnike iz porcelana in kamenine, umivalne garniture in vse vrste steklene robce. — Albert Vicel, Maribor, Glavni trg št. 5. — 11.

Potnik,
ki potuje po Sloveniji in Hrvatski sprejme zastopstvo raznih predmetov. Ponudbe naj se pošlje pod »Potnik« na upravo lista. 311

Specijalna delavnica
za črkoslikarstvo in soboslikarstvo, Fr. Ambrožič, Grajska ul. 2. Maribor. 302

Kontoristinja
z večletno trgovsko in odvetniško prakso, želi primerne mesto. Nastopi takoj. Cenj. ponudbe nasloviti pod »Nujno« na upravo lista. 309

Pozor, krojači, šivilje in nešivilje v Mariboru in okolici!

S 15. februarjem prične v Mariboru veliki spomladanski krojni tečaj s praktičnim poukom o krojenju in modeliranju za krojače, šivilje in nešivilje za domačo samouporabo pod vodstvom F. Potočnika, izprašanega in diplomiranega v inženirstvu. Poučujejo se najmodernejši svetovni modeli za pomlad 1928. Preizkušeni in lahko razumljivi kroji. Pouk v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku. Informacije: Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19, Tel. 2497 in od 13. t. m. dalje v Mariboru, Hotel Meran, restavracija. 310

Kolesaril boš or!

Prihaja čas ko bo treba Vaša kolesa popraviti, emailirati in poniklati. Vse to Vam izvede po jako nizki ceni tvrdka

Justin Gustinčič, Maribor,
167 Tattenbachova ulica 14

Brezkonkurenčne cene
Glavno zastopstvo
šivalnih strojev
„Dürkopp“

VSE ZIMSKO BLAGO

kakor sukno za plašče in zimske suknje, volneni telovniki, pulloverji, volneno spodnje perilo, rokavice itd.

se mnogo pod resnično vrednostjo blaga prodaja

Oglejte si brezobvezno cene pri

J. Karničnik, Glavni trg 11

Velesojem v Leipzigu

Leipziger Messe

4. — 10. März 1928

je največji kupčijski trg sveta in največji vzorčni velesojem v Evropi. Zastopanih je nad 1600 blagovnih skupin vseh strok. Nad 10.000 razstavljalcev iz 21 držav razstavlja najboljšo in najdovršnejšo blago 212

Pojasnila daje
Castro zastopstvo za mariborsko oblast:
Kemijski laboratorij
za industrijo, kmetijstvo in trgovino,
Maribor, Trg svobode 3

Volneno blago

za dečko a 20 Din dobite pri

J. Trpinu, Maribor

Glavni trg 17 20a Glavni trg 17

Izvrsten in najcenejši premog!

Brezkonkurenčno — znižane cene!

PEKLENICA

4800 kalorij — brez kameja — brez žlindre — malenkostni pepel — brez duha po žveplu — radi tega posebno priporočljiv za stanovanja.

NOVE CENE:

Po vagonih in franko Mursko-Središče . Din 28.—
Po vozovih od 2000 kg dalje, na dom postavljen 36.—
Na drobno na dom postavljen 40.— za 100 kg

Glavno zastopstvo:

Božidar Guštin - Maribor

Pisarna: Cankarjeva 1 Skladišče: Cankarjeva 24 - tel. 400

Filijalka: B. Kreiner & sin, trgovina s kurivom Maribor, Črtomirova ulica 6, pri Koroškem kolodvoru

165

Prvovrstno

češko posteljno perje in puh

inlet, gradl za žimnice, prešite odeje, volnene odeje, platno za rjuhe in drugo perilo, pristno češko platno, karko, sploh vse manufakturno blago, kupite najboljšo in najceneje le v trgovini

I. N. Šoštarič, Maribor

Aleksandrova cesta 13.

XX

Vsem sorodnikom in znancom naznanjamo pretužno vest, da je danes po dolgi mučni bolezni previden s tolažili sv. vere umrl naš nadvse ljubljani soprog, oz. oče, sin, brat in svak gosp.

Stanko Kostanjevec

inž. uradnik pri električni centrali v Beogradu

Pogreb predragega ranjkega bo v četrtek 9. tm. ob 4. uri popoldne iz mrlišnice splošne bolnice v Mariboru na magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bode brala v Magdalenski cerkvi v Mariboru dne 11. tm. ob 7. uri.

Maribor, dne 8. svečana 1928.

313

Žalujoče rodbine:

Kovačevič Maribor, Kostanjevec, Dr. Trstenjak Beograd